

Πορίσματα 7^{ης} Συνόδου Αντιπρυτάνεων Καινοτομίας και Συνεργασιών

Βόλος, 28 Ιανουαρίου 2026

Η 7η Σύνοδος Αντιπρυτάνεων Καινοτομίας και Συνεργασιών, ύστερα από συζήτηση επί των εισηγήσεων που αφορούσαν τη μεταφορά τεχνολογίας και γνώσης, τη διασύνδεση των ΑΕΙ με την οικονομία και την κοινωνία και την αξιοποίηση της ευρωπαϊκής πολιτικής S.T.E.P., κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα και αιτήματα, που υποβάλλονται προς την 110η Σύνοδο Πρυτάνεων των Ελληνικών Πανεπιστημίων:

1. Η μεταφορά γνώσης/τεχνολογίας αποτελεί θεσμική λειτουργία και κρίσιμη διάσταση της «τρίτης αποστολής» των ΑΕΙ – Υφίσταται ανάγκη συστηματικής ενίσχυσης των Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας (GMT) και αξιοποίησης του Εθνικού Δικτύου ΜΕΤΕΧ.

Η Σύνοδος υπογραμμίζει ότι η κοινωνία και η οικονομία αναμένουν από τα Πανεπιστήμια μετρήσιμο αντίκτυπο της έρευνας και επιστροφή της ωφέλειας στην κοινωνία. Η μεταφορά τεχνολογίας δεν είναι ένα αποσπασματικό χαρτοφυλάκιο, αλλά θεσμική λειτουργία που απαιτεί σαφείς κανόνες για την πνευματική ιδιοκτησία, κίνητρα για τους ερευνητές, επαγγελματισμό στη διαπραγμάτευση με την αγορά και –κυρίως– συνέχεια και σταθερότητα υποστήριξης.

Στο πλαίσιο αυτό, τονίζεται η σημασία των GMT και της συλλογικής τους συνεργασίας μέσω του ΜΕΤΕΧ (Εθνικό Δίκτυο GMT) ως μηχανισμού ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ανάπτυξης κοινών εργαλείων και καλλιέργειας του εθνικού οικοσυστήματος καινοτομίας.

2. Σταθερή και επαρκής χρηματοδότηση – στελέχωση των GMT, με διατήρηση του εξειδικευμένου προσωπικού και ενίσχυση των δεξιοτήτων

Διαπιστώνεται ότι τα GMT αναλαμβάνουν διευρυμένες αρμοδιότητες (ενίσχυση ερευνητικής ικανότητας, διασύνδεση με βιομηχανία, μεταφορά γνώσης προς την κοινωνία, καλλιέργεια επιχειρηματικότητας εντός της ακαδημαϊκής κοινότητας). Για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών απαιτείται ουσιαστική επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό και διατήρησή του.

Η Σύνοδος επισημαίνει την ανάγκη στελέχωσης των GMT με διεπιστημονικές ομάδες (θετικές επιστήμες, διοίκηση επιχειρήσεων, νομική), καθώς και την ανάγκη σταθερής χρηματοδότησης από τα ίδια τα Ιδρύματα, συμπληρωματικά προς τις χρηματοδοτήσεις του ΕΣΠΑ. Ειδικότερα, κρίνεται σκόπιμο μέρος των διαθέσιμων πόρων των ΕΛΚΕ να επανεπενδύεται σε στελέχη και δράσεις των GMT, ώστε να ενισχυθεί η σύνδεση της έρευνας με την οικονομία και να πολλαπλασιαστούν τα οφέλη για τα Ιδρύματα και την κοινωνία.

3. Κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού για ανώριμες καινοτομίες (Proof of Concept) και ολοκλήρωση της αλυσίδας χρηματοδότησης «ιδέα–κλίμακα»

110η Σύνοδος Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων

Πανεπιστήμια σε Νέα Εποχή: Από το Brain Drain στο Brain Gain

Καινοτομία, Εξωστρέφεια, Συμπερίληψη και Εκσυγχρονισμός στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Η Σύνοδος διαπιστώνει ότι υφίσταται σημαντικό κενό χρηματοδότησης για καινοτομίες χαμηλής ωριμότητας (πριν τη δυνατότητα προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων). Το κενό αυτό δεν μπορεί να καλυφθεί επαρκώς από επενδυτές και απαιτεί ειδικά εργαλεία δημόσιας χρηματοδότησης ή/και ιδρυματικής υποστήριξης (Proof of Concept).

Παράλληλα, υπογραμμίζεται ότι η καινοτομία ολοκληρώνεται μόνο όταν υπάρχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση από το στάδιο της ιδέας έως την κλίμακα και ότι απαιτείται πλαίσιο συντονισμού και εργαλεία που να υποστηρίζουν αυτή τη συνέχεια.

4. Ενίσχυση της διασύνδεσης Πανεπιστημίων–επιχειρήσεων μέσω οργανωμένων τοπικών οικοσυστημάτων καινοτομίας, κοινών υποδομών και δομημένων υπηρεσιών

Η Σύνοδος αναγνωρίζει ως βασικό εμπόδιο τη δυσκολία μεταφοράς τεχνογνωσίας από τα ερευνητικά εργαστήρια προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, την έλλειψη δομημένων διαδικασιών συνεργασίας, τον περιορισμό πρόσβασης σε κρίσιμες υποδομές (π.χ. makerspaces, VR/AR, wet labs) και τον κατακερματισμό τοπικών πρωτοβουλιών.

Ως κεντρική κατεύθυνση προκρίνεται η ανάπτυξη τοπικών «κόμβων/πάρκων καινοτομίας» με κοινόχρηστες φυσικές υποδομές, κεντρική πλατφόρμα γνώσης και matchmaking (χαρτογράφηση τεχνογνωσίας, υποδομών και αναγκών), καθώς και λειτουργία helpdesk και μηχανισμών monitoring για τη μετάβαση από πιλοτικές εφαρμογές σε προϊόντα/υπηρεσίες στην αγορά. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να υλοποιηθεί κλιμακωτά μέσω modular υπηρεσιών και να υποστηριχθεί από μετρήσιμους δείκτες απόδοσης (KPIs).

5. Στοχευμένη αξιοποίηση της ευρωπαϊκής πολιτικής S.T.E.P. και αποφυγή αποσπασματικών παρεμβάσεων – ανάγκη εθνικού συντονισμού και σαφών κανόνων εφαρμογής

Η Σύνοδος ενημερώθηκε ότι η πολιτική S.T.E.P. λειτουργεί ως μηχανισμός συνέργειας και ευθυγράμμισης χρηματοδοτήσεων (όχι ως νέο αυτόνομο χρηματοδοτικό εργαλείο) και υποστηρίζει έργα στρατηγικών τεχνολογιών σε τέσσερις τομείς: (α) ψηφιακές/υπερπροηγμένες τεχνολογίες, (β) καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση πόρων τεχνολογίες, (γ) βιοτεχνολογίες, (δ) αμυντικές τεχνολογίες. Βασικά εργαλεία της πολιτικής αποτελούν το STEP Portal, το «One-Stop Shop» ανά κράτος-μέλος και η «Σφραγίδα Κυριαρχίας» (STEP Seal).

Η Σύνοδος επισημαίνει ότι οι δράσεις STEP πρέπει να εντάσσονται σε ένα πλαίσιο με αθροιστική ωφέλεια και να μην είναι αποσπασματικές. Συναφώς, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί εγκαίρως ποιος αποφασίζει τι είναι STEP και τι όχι, καθώς και να οριστεί πλαίσιο συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων (ΥΠΑΙΘΑ, ΕΘΑΑΕ, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ΑΕΙ κ.ά.).

6. Εξειδίκευση δράσεων STEP για τα ΑΕΙ με έμφαση στο ανθρώπινο κεφάλαιο: προγράμματα σπουδών, πρακτική άσκηση και επιμόρφωση/εξειδίκευση διδακτικού προσωπικού

Στο πλαίσιο της εφαρμογής/εξειδίκευσης της πολιτικής STEP, η Σύνοδος θεωρεί ότι τα Πανεπιστήμια μπορούν και πρέπει να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην κάλυψη ελλείψεων δεξιοτήτων και ανθρώπινου δυναμικού στους στρατηγικούς τομείς. Ενδεικτικά, ως πρώτες δράσεις προς εξειδίκευση για τα ΑΕΙ αναφέρονται: (i) η ανάπτυξη/επικαιροποίηση προγραμμάτων σπουδών, (ii) η ενίσχυση του θεσμού πρακτικής άσκησης φοιτητών/φοιτητριών, (iii) η εξειδίκευση/επιμόρφωση διδακτικού προσωπικού.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι τα κριτήρια αξιολόγησης των σχετικών πράξεων περιλαμβάνουν ερωτήματα για την καινοτομία και τη βιωσιμότητα των προτεινόμενων παρεμβάσεων, στοιχείο που επιβάλλει συστηματικό σχεδιασμό και τεκμηρίωση από πλευράς ΑΕΙ.

7. Ενίσχυση του οικοσυστήματος startups και scale-ups και αξιοποίηση των υφιστάμενων εθνικών εργαλείων, με τα Πανεπιστήμια στον πυρήνα της μετάβασης

Η Σύνοδος λαμβάνει υπόψη ότι αποτελεί κρίσιμη προτεραιότητα η ενίσχυση της χρηματοδότησης του οικοσυστήματος startups και scale-ups μέσω εργαλείων όπως το Equifund II, με έμφαση σε τομείς υψηλής δυναμικής (π.χ. Fintech, Biotech, Cleantech).

Παράλληλα, επισημαίνεται η σημασία του Elevate Greece ως επίσημου μητρώου νεοφυών επιχειρήσεων, που προσφέρει θεσμική αναγνώριση, πρόσβαση σε εργαλεία χρηματοδότησης και διασύνδεση με επενδυτές. Η Σύνοδος θεωρεί κρίσιμη τη συστηματική διασύνδεση των ΑΕΙ με τα ανωτέρω εργαλεία, ώστε να ενισχυθεί η αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και η δημιουργία τεχνοβλαστών.

8. Πλαίσιο κινήτρων για Έρευνα & Ανάπτυξη, αξιοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας και στρατηγικές τεχνολογίες (dual use) – προοπτική Brain Regain.

Η Σύνοδος σημειώνει τη σημασία ισχυρών φορολογικών και επενδυτικών κινήτρων για την έρευνα και ανάπτυξη (όπως υπερεκπτώσεις δαπανών και το πλαίσιο “patent box” για την εμπορική αξιοποίηση πατεντών), καθώς και την ανάγκη ψηφιακών εργαλείων που επιταχύνουν την πιστοποίηση δαπανών και ενισχύουν τη διαφάνεια.

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ως στρατηγικός τομέας οι τεχνολογίες διττής χρήσης (π.χ. τεχνητή νοημοσύνη, κυβερνοασφάλεια, ρομποτική, αεροδιαστημική), με στόχο οικοσυστήματα πολιτικών εφαρμογών και ισχυρότερη σύνδεση έρευνας–καινοτομίας–αγοράς. Τέλος, η Σύνοδος τονίζει ότι η προσπάθεια Brain Regain απαιτεί έργα μεγάλης κλίμακας, διεθνή δίκτυα και συνεργασίες πανεπιστημίων–startups–κέντρων αριστείας, με τα Πανεπιστήμια στον πυρήνα αυτής της μετάβασης.